

M Ø T E

i EØS-utvalget

(GSR)

tirsdag den 25. juni kl. 15.15

Møtet ble ledet av EØS-utvalgets leder,
Haakon Blankenborg.

Til stede var: Haakon Blankenborg, Jan Petersen, Marit Arnstad, Anne Enger Lahnstein, Einar Steensnæs og Vidar Bjørnstad.

Av Regjeringens medlemmer var til stede:
Handelsminister Grete Knudsen.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet:
Politisk rådgiver Hallgeir Utne Hatlevik, underdirektør Per Kjell Mannes, Byråsjef Ragnhild Nordaas og fungerende byråsjef Beate B. Ekeberg.

Videre var til stede som sekretær Aud Loen.

Dagsorden

1. Aktuelle rettsakter for møtet i EØS-komiteen 28. juni 1996.
Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 18. juni d.å., med oversikt over de relevante rettsakter.
2. Eventuelt

(GSR)

LEIAREN: På sakslista står dei to vanlege sakene. Vi kjem tilbake til det praktiske under Eventuelt, dvs. i juli-møtet eventuelt. Reint praktisk er det også å håpe at møtet kan gå ganske fort for handelsministeren skal i Papandreus gravferd og må nå eit fly.

ANNE ENGER LAHNSTEIN (SP): Det har vi forståelse for.

Sak nr. 1

Aktuelle rettsakter for møtet i EØS-komiteen 28. juni 1996. Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 18. juni d.å., med oversikt over de relevante rettsakter.

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Når det gjelder rettsaktene, forventes det at det er syv rettsakter som kommer opp i EØS-komiteen. To av disse krever endringer, og det dreier seg om arbeidsmiljøloven. Det gjelder rådsdirektiv 93/104/EF om visse aspekter ved organiseringen av arbeidstiden, og rådsdirektiv 94/33/EF om vern av unge personer på arbeidsplassen.

For Norges del vil disse beslutningene bli fattet med forbehold om Stortingets samtykke senere og om det også legges fram egne proposisjoner om dette senere.

Den kommenterte listen over rettsakter som ble sendt til Stortinget 18. juni, inneholder i tillegg også en omtale av endringer i EØS-avtalens protokoll 31 som følge av EFTA-landenes deltakelse i EU-programmet ALTENER, Fellesskapets handlingsprogrammer om folkehelse, likestilling og EURES-nettverket. Disse endringene er utsatt på grunn av britenes boikott i forbindelse med storfeproduktene.

Før jeg går inn på rettsaktene vil jeg si litt om oppfølgingen av EF-domstolens avgjørelse i Kalanke-saken om likestilling fra 17. oktober i fjor. Jeg opplyste i EØS-utvalget 24. oktober i fjor at EF-domstolen i denne saken foreslo at en ubetinget fortrinnsrett for kvinner ved ansettelse når søkerne er like godt kvalifisert, strider mot likestillingsdirektivet. Som jeg også opplyste, var ikke denne dommen bindende for Norge, men vi visste at den ville bli tillagt vekt om det skulle bli reist en tilsvarende sak for f.eks. EFTA-domstolen. Denne dommen vakte store

(GSR)

reaksjoner både innenfor EU-landene og også i Norge, og derfor gav vi på møtet i EØS-komiteen i oktober og i EØS-rådet i november uttrykk for fra norsk side at vi var uenige, og at vi på en eller annen måte ville følge opp støtten til de i EU og fra kommisjonen som ønsket å gjøre endringer når det gjelder dette. Det viste seg at kommisjonen mente at dette var et tilbakeslag for likestillingsarbeidet og varslet endringer i likestillingsdirektivet. Kommisjonen har derfor i en meddelelse fra slutten av mars tolket dommen snevert, slik at bare lovgivning som gir kvinner en automatisk og betingelsesløs fortrinnsrett ved ansettelser og forfremmelser, er i strid med likestillingsdirektivet. For å rydde unna all tvil foreslo kommisjonen i begynnelsen av april i år endringer i direktivet. Vi vil også fra norsk side gjøre vårt til at endringsforslaget blir vedtatt, og vi vil også gi uttrykk for støtte til endringsforslagene på møtet nå i juni.

I januar i år kom det en sak tilsvarende Kalanke-saken inn til EF-domstolen, den såkalte Marshall-saken. Her venter en dom tidligst neste sommer.

Så til rettsaktene. Det gjelder tekniske endringer på forvareområdet, som allerede er en del av EØS-avtalen, og de står omtalt på sidene 1 og 2 i listen. Det gjelder rettsakten om tillatelse til å bruke hudavfall som ikke er garvet, i forblandinger og rettsakten om godkjenning av et proteinprodukt til bruk i forvarer, og som krever endring i forskrift om forvarer. Disse endringene er uproblematisk for Norge, og det er ingen risiko knyttet til bruk av produktene.

Den fjerde rettsakten, som er omtalt på sidene 2 og 3, er rådsresolusjon om industrielle aspekter i forbindelse med informasjonssamfunnets utvikling. Den er også EØS-relevant og i tråd med det som Norge har satt som målsetting.

Den femte rettsakten, som er omtalt på side 3, gjelder organisering av arbeidstiden. Her fastsetter direktivet minimumsbestemmelser, men gir på enkelte punkter arbeidstakere et bedre vern enn det de har etter de reglene vi har i dag. Det er grunnen til at arbeidsmiljøloven blir foreslått endret. Retten til daglig hviletid utvides, det innføres også nye rammer for Direktoratet for arbeidstilsynets dispensasjonsadgang, og rett til gratis helsekontroll når en er på nattarbeid.

Neste rettsakt, som er omtalt på side 4, dreier seg om vern av unge personer på arbeidsplassen. Her er det også minimumsbestemmelser, men direktivet vil på enkelte punkter gi unge arbeidstakere et bedre vern enn etter gjeldende norske regler. Forbudet mot

(GSR)

nattarbeid for ungdom må forlenges med 1 time. Forbudet gjelder i dag fra kl. 23 til kl. 06, og etter direktivet blir det fra kl. 22 til kl. 06 eller fra kl. 23 til kl. 07. Adgangen til å fastsette unntak for nattarbeid i visse virksomhetssektorer må innskrenkes noe, og det gjelder bl.a. barns adgang til å starte ombæring av aviser fra kl. 05 i skoleferien, og hvor direktivet nå setter en grense hele året ved kl. 06. Vi har en grense ved 06 hele året, med unntak i sommerferien, da de kan begynne kl. 05. Videre gjelder dette også adgangen lærlinger innen hotell- og restaurantbransjen i dag har til å arbeide til kl. 01 om natten. Her settes nå grensen til kl. 24.

Den siste rettsakten er 95/337/EF gjelder spørreskjemaer som skal benyttes som grunnlag for rapporter når det gjelder gjennomføring av en rekke direktiver på vannmiljøområdet.

LEIAREN: Er det kommentarer til rettsaktene?

JAN PETERSEN (H): Det gjelder disse to rettsaktene som fordrer endring i arbeidsmiljøloven.

Det er klart at man kan uttrykke det slik som det står i papirene, at dette vil gi arbeidstakerne "et bedre vern", men det kan også formuleres slik at disse to bestemmelsene vil føre til ytterligere stivhet i et allerede ganske stivt arbeidsmarked. Ikke minst vil det i forhold til lærlinger reise spørsmålet om dette vil innskrenke lærlingenes muligheter ytterligere. Situasjonen er bekymringsfull allerede, og det er vanskelig å få lærlingplass.

Mitt spørsmål er da: Er de endringene som nå foretas, noe Regjeringen under enhver omstendighet kunne tenke seg å foreta, eller foretar man endringene utelukkende fordi det nå kommer som en bestemmelse? Hva har man gjort i prosessen før dette for eventuelt å beholde de nåværende regler på dette området?

EINAR STEENSNES (KRF): Når det gjelder rettsakten om telekommunikasjoner - de industrielle aspekter i forbindelse med informasjonssamfunnets utvikling, står det på side 3: "Viktigheten av å overholde EUs tidsplan for deregulering av teletjenester og - infrastruktur understrekes." Går dette med infrastruktur på nettet - er det det som ligger i begrepet "infrastruktur"? Deregulering av teletjenester som sådan er vi jo kjent med. Men omfatter dette også nett-tjenestene?

(GSR)

Så for å vise at en har lest dette: Når det gjelder protokoll 31, står det på side 7 under merknader: "Norges bidrag" - til handlingsprogrammet - "for 1996 er fastsatt til 1,1 mill. kr." Og videre står det: "For 1996 er bidraget foreløpig beregnet til omlag 1,7 mill. kr." Jeg går ut fra at det siste gjelder 1997?

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Ja.

(AGK)

MARIT ARNSTAD (SP): Jeg vil bare kort si at det var en grei orientering vi fikk om Kalanke-dommen og det som skjer i kommisjonen i etterkant av den. Det var jo en dom som bekymret oss sterkt. Jeg har ingen kommentarer til rettsaktene, men jeg har tre spørsmål som gjelder andre ting på dagsordenen. Jeg vil komme tilbake til dem.

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Først til det som Petersen spurte om. Det har vært mange runder på dette, og Island var meget usikker på om det var riktig å gå inn på dette. Grunnen til at vi for så vidt ikke har noen motforestillinger når det gjelder avisombæring så tidlig på morgenen, er at det i realiteten jevnt over er voksne som utfører dette arbeidet, og at vi har den samme tiden ellers i året. Vi kom til at selv om vi ikke synes at det var det mest fornuftige å gjøre, hadde vi i og for seg ikke noen gode grunner til å gå imot det. Det samme gjelder lærlingene. I praksis i hverdagen er tiden fra 12 til 1 om natten ikke akkurat den aller viktigste tiden.

Når det gjelder spørsmålet fra Steensnæs om bruken av ordet infrastruktur i resolusjonen, står det bare at den pågående deregulering av teletjenester og infrastruktur blir i EU sett på som et viktig grunnlag for å få til en ønsket utvikling. Jeg trodde at det rett og slett var kjøreregler og retningslinjer for å kunne ha et tilbud overalt. Men jeg får komme tilbake igjen for å konkretisere både det og det siste spørsmålet til Steensnæs.

ANNE ENGER LAHNSTEIN (SP): Bare en kommentar til det. Det var vel det som skjedde i Stortinget i forrige uke, at man liberaliserte telenettet. Det var bare Senterpartiet som stemte imot det, så jeg tror at her er lovgivningen allerede endret fra norsk side. Senterpartiet er uenig, fordi vi mener at spesielt nettet ikke skal være gjenstand for den type liberalisering.

(AGK)

EINAR STEENSNÆS (KRF): Jeg ville gjerne hatt dette bekreftet. Hvis det bare gjelder nettet, burde det ha stått nettet. Det var en aktuell sak. Men når man bruker ordet infrastruktur, lyder det - iallfall i mine ører - som å omfatte mer enn akkurat nettet.

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Når det gjelder noen av direktivene, har vi fått spørsmål fra Senterpartiet, og vi vil gi svar tilbake. Da henvendelsen kom etter arbeidstidens slutt i går, opplevde jeg det som veldig tungt å be personalet om å bli så vi kunne få utført dette. Vi vil gjerne at Senterpartiet skal få svar, så vi få på begge sider prøve å gjøre dette så lett for hverandre som mulig.

SAK NR. 2

Eventuelt

MARIT ARNSTAD (SP): Jeg vil bare få si at jeg setter pris på at vi får svar på spørsmålet nå. Det er heller ikke vond vilje fra vår side som gjorde at spørsmålene kom såpass seint. Det har vært ganske hektisk de siste dagene, og det er årsaken til det.

Til dagsorden punkt 5 og 6. Hvis ingen av oss er freidig nok til å be om et møte i juli, blir det en stund til EØS-utvalget møtes igjen. Da kunne jeg tenkt meg at vi enten i dag eller skriftlig før EUs sommerferie i august fikk en kort orientering om status, både når det gjelder protokoll 3 og rådsforhandlingene og spørsmålet om veterinær grensekontroll. Hvis ikke, vil det gå veldig lang tid før EØS-utvalget har mulighet til å oppdatere seg i forhold til hva som skjer i de sakene. Det var det ene.

Det andre er et helt enkelt spørsmål. Har skotske eller irske interesser nå innlevert en dumping-anklage til kommisjonen? Hva er situasjonen på dette området?

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Når det står protokoll 3 i nr. 5, er det egentlig litt misvisende. Man vil der bare gjennomgå status for protokoll 2, fordi man egentlig må være ferdig med protokoll 2 for å begynne på protokoll 3. Det er fremdeles uavklart, selv om vi hele tiden har hatt ambisjoner om at vi omtrent er i mål, ikke minst av hensyn til vår næringsmiddelindustri, som jevnlig presser på for å få en avtale. Men, som de igjen sier,

(AGK)

det er jo ikke en hvilken som helst avtale vi ønsker, noen av oss.

De siste utestående områdene har vært preferansene, altså hvilke fordeler den ene gir til den andre og vice versa, samtidig som vi har gjennomført en del tollreduksjoner i forhold til GATT som ikke EU har gjennomført, og derfor har det vært vanskelig å finne frem til felles ståsted. Det skal være møte om dette både i morgen og torsdag, og vi håper da at vi skal komme et stykke lenger. Men som sagt; jeg kan ikke gi noen garantier, fordi det gjelder store næringsinteresser på begge sidene. For vår del er det klart at enten det dreier seg om meieriprodukter, sjokolade eller pizzaen på Stranda, er det viktig for oss å få ordninger som gjør at vi kan opprettholde et likt nordisk marked samtidig som det svarer seg like mye for disse bedriftene å drive fra Norge som fra andre steder i Norden. Det er altså ikke småting vi sitter og forhandler om. Men på møtet denne gang blir det bare en statusrapport.

Når det gjelder deveterinære spørsmålene, er det i gjenge, men vi har ikke kommet lenger enn det jeg refererte til i forrige møte; at dette vil kunne bli en sak utover høsten.

En kommentar til det siste. Vi har fått varsel om at dumpinganklagen ville bli innlevert. Det siste vi har hørt nå, er at det antakelig kommer denne uken fra Skottland, men her har det vært mange rykter. Det er jo klart at de selv må ha "mye på beina" for å føre en slik sak.

EINAR STEENSNÆS (KRF): Til punkt 12 på dagsordenen. Det er jo en gjenganger. Er det noe nytt om kabotasjesituasjonen? Jeg oppfatter det nesten som sabotasje.

STATSRÅD GRETE KNUDSEN: Det er det ikke, og dette går jo på at vi støtter sterkt kommisjonens kompetanse på dette området. De er jo for denne åpenheten. Ellers er dette en sak som vi bilateralt i alle møter tar opp med de sydeuropeiske landene som gir motstand.

LEIAREN: Når det gjeld møtet i juli, kan vi prøve same praksis som eg meiner at vi hadde i fjor. Ein går ut frå at det ikkje er særleg viktige saker som passerer. Det blir då eit skjønn kva som er viktig og uviktig, men ein reknar med at det ikkje er større saker som passerer enn at det på vanleg måte kan bli omdelt eit samandrag av dei sakene som skal opp i EØS-

(AGK)

komiteen. Men dersom eit parti ønsker EØS-utvalet samankalt, ber ein om det, så blir det eit møte, elles blir det ikkje møte. I samandraget får departementet sjølv vurdere om det er andre saker enn det som gjeld rettsaktene, som skal tas med i den informasjonen som skal ut, slik her, der ein også kommenterer andre saker enn rettsaktene.

Møtet slutt kl. 15.40